

Thomas A. Seidel

Ulrich Schacht

Poet, ordensgrundare och luthersk inspirationskälla

Var vi kommer ifrån - Biografin¹

*VAR VI KOMMER FRÅN förblir oförklarad:
Datum är rena siffror på papper.
I början av livet utgjutes blod;
på slutet förskräcks ett sårat djur.*

Var vi kommer ifrån är mer än bara en historisk eller genealogisk fråga. Det är något filosofiskt över den. Och eftersom man inte vet hur man ska svara på den kan man känna hur irriterande den är. Något gåtfullt, djupt obestämt, är gjutet i grunden för vår existens. [...] Och det är precis vad den här dikten [av Ulrich Schacht] handlar om.

Så här inleder Sebastian Kleinschmidt, författarkollegan, sin dödsruna över Ulrich Schacht, tryckt i vår brödraskapspublikation GEORGIANA – Neue theologische Perspektiven, volym 5: "Vägmärken och motsägelser. Ulrich Schacht på hans 70-årsdag."² Vi citerar här den första av tre strofer och frågar: Varifrån kommer Ulrich Schacht?

Ulrich Schacht föddes den 9 mars 1951 i Hohenecks kvinnofängelse i Stollberg, tjugo kilometer söder om Chemnitz (från 1953 till 1990 Karl-Marx-Stadt). Han tillbringade de första tre månaderna med sin mor, Wendelgard Schacht, som av den sovjetiska militärdomstolen i Schwerin i november 1950 hade dömts för förräderi till tio år i ett arbetsläger. Vid tolv veckors ålder kom Ulrich till Leipzigs hem för spädbarn innan hans mormor tog honom till Wismar. Där tillbringade han de första tre åren med ett barnlöst par, som var vänner till hans familj. I början av februari 1954 återvände modern hem.

Wismar var Schachts hemstad och förblev så under hela hans skoltid och tid som bagarlärling. I hans tidigare hem, Böttcherstr. 16 a satte borgmästaren i Wismar, Thomas Beyer, upp en minnestavla den 15 mars 2022 (vid en festlig ceremoni, under vår hemresa från Båstad). Detta skedde på förslag av hans dotter Constanze och på initiativ av brödraskapet och hans änka Stefanie. Där kan man läsa:

Som barn och tonåring bodde författaren och journalisten Ulrich Schacht i detta hus med sin mor och syster. Han greps 1973 i DDR, här i det här huset, för "statsfientlig agitation" och dömdes till sju års fängelse. Han köptes ut av Förbundsrepubliken 1976 och släpptes där. Under hela sitt liv förblev han nära knuten till staden Wismar, där han inte föddes utan växte upp. I sina verk skapade han många litterära minnen av sin hemstad.

¹ För detta inledande avsnitt använder jag delvis artikeln „Ulrich Schacht – Zeit und Zeuge“ aus: *Wegmarken und Widerworte. Ulrich Schacht zum 70. Geburtstag*. GEORGIANA 5, utgivet av Thomas A. Seidel und Sebastian Kleinschmidt, Leipzig 2021, 17-20; se också webbsidan: ulrich-schacht.de

² Kleinschmidt, Ausbleibende Zuversicht, in: *Wegmarken und Widerworte...*, 106.

Åren 1968/1969 arbetade Ulrich Schacht i Wismars hamn för utomeuropeiska fartyg, och därefter var han scenarbetare vid Mecklenburgs Statsteater i Schwerin och praktiserade som *vårdare* på psykiatriavdelningen på Michaelshof i Rostock-Gehlsdorf, en inrättning för mentalt handikappade människor. Med dessa intryck från mycket olika livsvärldar i DDR började han studera teologi vid universitetet i Rostock.

Sedan 1951 var den tvååriga grundkursen i marxism-leninism en obligatorisk del av alla studiegångar. I detta sammanhang skrev Ulrich Schacht ett arbete om dialektisk och historisk materialism 1972, vilket klassades som "ett provokativt seminariearbete" och ledde till att han omedelbart utestängdes från sina studier. De enda högskolor som fanns utanför det statliga universitetssystemet drevs av kyrkorna. Schacht flyttade till Erfurt och fortsatte sina studier där. Dock inte på någon slumpmässig plats. Nej. Schacht började studera vid det evangeliska predikantseminariet i kyrkoprovinsen i Sachsen. Detta hade sina klassrum (från 1948 till 1993, jämte de i Wittenberg) i Augustinerklostret, i Luthers kloster i Erfurt. Den 21-åriga studenten Ulrich Schacht bodde nu inom de murar som 467 år tidigare, 1505, där den 21-åriga studenten "Ludher ex Manfeldt" hade flyttat in, för att från och med denna tidpunkt leva ett liv helgat åt Gud som en munk. Martin Ludher fann i Erfurt med de augustinska eremiterna inte bara en plats för religiöst tvivel och teologiska utmaningar, utan också "reformationens vagga", från vilken han, sedan som "Eleutherios" (en "befriad") ett decennium senare (1517 i Wittenberg) som Martin **Luther** lanserade en epokal rörelse för förnyelse av kyrka och teologi, vilket kyrkohistoriker och Lutherfans förstås är medvetna om. Schacht kände också mycket väl till livet för den reformator han beundrade. Att Augustinerklostret i Erfurt tre decennier och en fredlig revolution senare, hösten 2006, skulle bli "högkvarteret" för det evangeliska brödraskap han hade grundat, har han upprepade gånger beskrivit för oss med starkt lysande ögon som en underbar gudomlig försyn. Men tillbaka till teologistudenten Ulrich Schacht.

I Erfurt upplevde Schacht mycket nära invasionen av sovjetiska styrkor i augusti 1968 och de efterföljande revolutionära händelserna i CSSR. Framför allt fascinerades han av Alexander Dubček. Kontakterna med Rostock upprätthölls genom hans litterära arbete.

Att studera teologi vid universitetet i Rostock och senare i augustinerklostret i Erfurt erbjöd utrymme och publik för ett intellektuellt arbete med litteratur och samhälle. Ulrich Schacht presenterade sina texter för den evangeliska studentförsamlingen och grundade tillsammans med andra intresserade en litterär-politisk krets med syfte att ge ut en egen samisdat (underjordisk) tidskrift med den planerade titeln "Neue Weisse Blätter" – med anknytning till motståndsrörelsens mot nazismen "Weissen Rose". En inofficiell medarbetare i Schachts litterära miljö förrådade gruppen. Schacht ansågs vara dess intellektuella ledare och arresterades den 29 mars 1973. Nio månader följde i interneringscentret vid ministeriet för statlig säkerhet i Schwerin. Den omfattande isoleringen från allt som intresserade honom och från alla han älskade och alla som älskade honom präglade denna tid av lidande. I november 1973 dömde Schwerins lokala domstol Schacht till sju års fängelse för "statsfientlig agitation" enligt paragraf 106 i DDR:s strafflagstiftning – bara för avsikten att ge ut en litterär och samhällskritisk tidskrift. Domen var avsedd att avskräcka medföljare. Hilde Lewerenz, mångårig president för Mecklenburgs landssynod, tog hand om hans försvar.

I februari 1974 förflyttades Schacht till Brandenburg, där den största fängelseanläggningen i DDR låg med i genomsnitt tre tusen fångar. Mecklenburgs regionbiskop Heinrich Rathke stod vid den tiden i nära kontakt med Ulrichs mor, Wendelgard Schacht, och uppmuntrade henne: hon borde hålla ut, kyrkan i förbundslandet skulle ta hand om hennes son Ulrich efter frigivningen.

Ulrich Schacht stannade inte i DDR. Medan han fortfarande satt i fängelse ansökte han om att få lämna landet för Förbundsrepubliken Tyskland. Den 17 november 1976 friköptes han och flyttade till Hamburg. Han studerade statsvetenskap och filosofi, arbetade 1984–1998 som redaktör och ledande redaktör för kulturpolitik på dagstidningen "Die Welt" och på "Welt am Sonntag", samt som frilansande författare för olika tidningar och tidskrifter.

Som han ibland rapporterade, präglades livet i Västtyskland av en dubbel känsla av hemlöshet:³

För det första **politiskt**. "Förändringen genom närmande" till de kommunistiska SED-makthavarna i Östberlin, som främjades av SPD (främst under Egon Bahr), sågs av Ulrich Schacht och andra som lidit som han (som Siegmund Faust, Jürgen Hultenreich, Peter Voss och andra) som ett ideologiskt felsteg i 1968 års revolts anda. Dessa, som senare kallades "Ossis", upplevde en högfärdig okunskap om deras politiska motstånd och såg detta som ett hån mot deras öde som offer för DDR-diktaturen. Detta ledde till att Willy Brandt-följaren Schacht lämnade SPD, som han hade anslutit sig till strax efter ankomsten till väst, och i framtiden sökte han sig till ett mer liberal-konservativt fält på den politiska arenan.

Den andra formen av hemlöshet vägde inte mindre tungt. Det var de engagerade protestanternas **kyrkliga** irritation över tidsandan hos EKD-kyrkorna i Västtyskland. "De mestadels unga pastorerna och de ledande församlingsmedlemmarna i församlingarna i Hannover eller Hamburg var vänsterrevolutionärt politiserade upp till öronen. De var särskilt intresserade av befrielsekampen i Nicaragua. De var lika likgiltiga för de äldres och sjukas situation i deras samhälle som för våra erfarenheter som DDR-dissidenter eller våra trauman som politiska fångar", sammanfattade Schacht vid olika tillfällen sina intryck från slutet av 1970-talet och början av 1980-talet. Men eftersom kyrkan var något annat för honom än en sekulär organisation eller ett politiskt parti, kunde och ville han inte bara "gå därifrån".

Så Schacht sökte tillsammans med likasinnade egna sätt och uttrycksformer för att följa Jesus Kristus. De fann begreppsmässigt stöd i förprotestantiska modeller för andlig och praktisk själavård, som i den Tyska orden, i Martin Luthers existentiella teologi och i Bekännelsekyrkans kamp mot den nazistiska diktaturen, särskilt med hänsyn till den exceptionella lutherska teologen och martyren Dietrich Bonhoeffer.

Allt detta ledde till att den stridslystne, teologiskt bildade lutheranen Schacht tillsammans med ett antal följeslagare våren 1987 på den danska ön Falster grundade ett evangeliskt brödraskap (Vi återkommer till detta senare i detalj...) Fram till 2018 förblev han Storkomtur (ledare) för detta evangeliska brödraskap, som

3 Seom detta Jörg Bernig, *Heimatverlust. Zu Ulrich Schachts literarischem Werk*, in: Walter Schmitz, Jörg Bernig (Hg.), *Deutsch-deutsches Literaturlexikon. Schriftstellerinnen und Schriftsteller aus der DDR in der Bundesrepublik*, 282-308, Dresden 2009.

sedan dess har godkänts av Evangelischer Kirche Mitteldeutschlands (EKM) och registrerats hos Evangelische Kirche in Deutschland (EKD).

Under hösten 1989 besökte han för första gången, efter att ha tvingats lämna landet, sitt hemland, Mecklenburg-Vorpommern, och talade vid en demonstration på det nya forumet i Parchim. Ulrich Schacht, som tillsammans med vänner som varit aktiva i den fredliga revolutionen och den tyska återföreningen 1989/90, talade om den strax efter 1990 påbörjade, öppna och förtäckta delegitimeringen av den oblodiga befrielsekampen i Östtyskland och hela det tidigare "östblocket". Schacht behandlade denna (halv)totalitära utveckling, som främjades av en liten men inflytelserik grupp östtyska postkommunister och västtyska vänsterintellektuella, på en mängd olika journalistiska sätt.⁴

Efter att de "västtyska förhållandena" alltmer hotade att beröva honom hans egen kreativitet, flyttade han till Sverige med sin andra fru Stefanie. Från 1998 levde han som frilansande författare och skribent i Skåne. Där skapade han en anmärkningsvärd mängd poesi och prosa, skrev otaliga artiklar, tal och essäer och upprätthöll en omfattande korrespondens via brev och e-post med författarkollegor, vänner, vänner och bröder i sitt brödraskap.

Ulrich Schacht dog den 16 september 2018 till följd av en hjärtinfarkt i sitt hus på Viarpshult, nära Förslöv, med en vid, sagoskön utsikt över Skälderviken och Kullaberg och ut över Kattegatt. Den 5 oktober 2018 begravdes han av vår bror Peter Voss (... von Raben-Steinfeld) på kyrkogården i denna kyrka.

Jag träffade Ulrich Schacht 1995. Inte på någon slumpmässig plats. Nej. På renässansgården till det evangeliska augustinerklostret i Erfurt. Den bayerska Hanns Seidel-stiftelsen, som ligger nära CSU, hade bjudit in till ett internationellt forum i Thüringens nya delstatshuvudstad under rubriken "Fred, frihet, försoning" i "öst". Vid lunchtid stod vi sida vid sida i kön som ledde till de grillade delikatesserna (som de oundvikliga, extremt läckra "Thuringer Bratwurst" och "Schweine-Brätel"). Vi blev omedelbart fördjupade i ett extremt livligt, stimulerande och framför allt muntert samtal. Detta var början på ett intensivt vänskapligt utbyte och en broderlig gemenskap som gavs oss båda fram till sensommaren 2018, för vilken jag är hjärtligt tacksam mot den treenige Guden. Denna gemenskap överskrider gränserna för rum och tid och fortsätter att ha sin inverkan... tills idag.

Den 11 mars 2022 satte vi, några Georgsbröder (Gunar, Thomas, Heiner, Burkhardt), tillsammans med Ann Lidgren och Günther Watz, här i Båstad, efter en mycket gripande bönegudstjänst i denna kyrka, upp en minnestavla i vapenhuset, hans bröllopskyrka. På tre språk (svenska, tyska och engelska) blir **poeten, ordensgrundaren och den lutherske inspirationskällan** ihågkommen. Och i denna ordning: poet, grundare av en religiös orden och luthersk inspirationskälla, ska jag nu, efter denna biografiska skiss, gå vidare. Jag kommer att låta Ulrich Schacht tala för sig själv så ofta som möjligt.

⁴ Senast 2017, som grundande medlem i den främst av Helmut Matthies, Harald Brettschneider und Thomas A. Seidel skapade föreningen <https://www.glaube-mut-freiheit-ddr.de/>

"Mörkrets vittne och ljusets budbärare" - Poeten

I början citerade jag den första strofen i Ulrich Schachts dikt "Var vi kommer ifrån". Låt oss nu höra den i sin helhet:

*VAR VI KOMMER FRÅN förblir oförklarad:
Datum är rena siffror på papper.
I början av livet utgjutes blod;
på slutet förskräcks ett sårat djur.*

*Dyka upp, slockna ut: kometåskväder –
i rummet för alla spel besegrar cirkeln oss.
Det finns ingen strand för den riddaren
som våra hjärtan med säkerhet vet om.*

*Tystnad råder mellan förlorade världar:
deras cirklar är grundlös berusning.
När helst vi rusar i vårt liv
vinner vi ingenting och förlorar tid.*

I sin dödsruna (citerad ovan) slår Sebastian Kleinschmidt huvudet på spiken när han beskriver poeten Ulrich Schachts dubbla karaktär som ett "mörkrets vittne och ljusets budbärare". Någon som Schacht, som "[...] tror på skapelsens mening och historia och känner sig bunden till något som är över honom och skyddar honom och förlöser honom till slut", är mirakulöst trygg, "immun mot ingenting"⁵.

Denna dikt och dess poesi och prosa i sin helhet pekar gång på gång på "ljusets budbärare" och dessutom "mörkrets vittne", den känslige, tidvis melankoliske poeten. De syftar på existentiella upplevelser där sinnet leds "till kanten av avgrunden". "Horror vacui", rädslan för tomhet, "Dyka upp, slockna ut: kometåskväder" upplöses med orden i Salomos Predikaren "allt är tomhet". Diktaren reflekterar över och frammanar den mänskliga upplevelsen av att individens liv "[...] inte är mycket mer än en blixtnöje av stjärnstoft, ett spår av ljus på himlen. Knappt har du sett henne förrän hon är borta."⁶

I diktens mellersta strof återkommer Schachts "sanningsperson", som Kleinschmidt kallar den. Där står det: "Det finns ingen strand för den riddaren / som vårt hjärta med säkerhet vet om."

Med denna riddare dyker en frälsargestalt upp. Vi tänker direkt på Jesus Kristus eller Sankt Georg. "Men han är inte av den här världen, det finns 'ingen strand' för honom. [...] Aporin mellan mening och meningslöshet, mellan andens ljus och mörker åstadkommer smärta."⁷

Denna smärta syftar på Ulrich Schachts liv och på det faktum att han (som redan visats) inte bara föddes i ett fängelse utan också själv fick tillbringa några år bakom lås och bom som politisk fånge.

5 Ibid. 107

6 Ibid.

7 Ibid. 108

"Den som sitter i fängelse upplever ljus och mörker på ett elementärt sätt."⁸ Till skillnad från många andra som lidit, skadats svårt eller brutits ned hörde Ulrich Schacht till dem som hämtade energi från det. "På detta sätt blev han ett vittne till mörkret och samtidigt en ljusets budbärare. Bådadera finns med i det han skriver. I nästan alla hans dikter, särskilt de om höga nord kan detta märkas. Dessa har på ett underbart sätt gemenskap med världens hemlighetsfulla lätthet, med frammaningen av varat."⁹

Den schweiziska författarkollegan och vännen Thomas Hürlimann vittnar också om den poetiska ljusstyrkan, klarsyntheten och hjärtekraften i orden och språkbilderna hos den Schacht som valt Sverige:

*Spåret efter hans verser lyser, och om jag följer det här spåret idag tror jag mig kunna se hur raderna, som ständigt bryts upp, sammanbinder skärvorna i ton och rytm för att bilda ett spår, ett vilt taggigt spår, som på ett kardiogram. Dessa dikter har ett våldsamt hjärtslag, avslöjade deras skapare för oss med sin hjärtdöd.*¹⁰

*Ljus
i havet slår
på krossas: skärvor
spår till
kanten.*

Och, enligt Hürlimann, lyser det som lyst sedan länge:

*tonlöst
ogripbart har
dess plats en hands
bred över
marken dess*

*grund ovan
molnen.*¹¹

Inte bara i dikterna, utan också i hans rikt illustrerade reseskildringar finner vi den där "världens ljushet", det hemlighetsfulla, glada lysandet. Till exempel i boken "*Ljusets arkipelag. Livet på Färöarna*"¹². Eller i hans (inte bara enligt min mening) mest konstnärligt övertygande prosa, novellen "*Grimsey*", om vilken Ulrich Greiner, tidigare chefredaktör för Hamburgs veckotidning DIE ZEIT, sa: "Vi njuter av tidlös lycka under tiden vi läser."¹³

8 Ibid.

9 Ibid.

10 Thomas Hürlimann, *Grund überm Gewölk*, in: *Wegmarken und Widerworte...*, 87/88.

11 Ur Ulrich Schachts diktsamling *Scherbenspur*, Zürich 1983.

12 Jürgen Ritter und Ulrich Schacht, *Archipel des Lichts. Leben auf den Färöer-Inseln*, Dortmund 1992.

13 Citerat i Thomas A. Seidel, *Im schwedischen Paradies*, in: *Wegmarken und Widerworte...*, 240.

Harald Seubert, som efter många års umgänge med Ulrich Schacht och vår orden nu har blivit vår bror i "Ordensschild" sedan april i år, har bidragit med en detaljerad, ytterst kunnig bild av Ulrichs hela verk för den tidigare nämnda födelsedagsvolymen (GEORGIANA 5). Den som vill lära känna den begåvade poeten Ulrich Schacht hänvisas till denna text.

Seuberts slutsats om poeten Schacht är:

I eminent mening var Ulrich Schacht en poet med kraft att ge röst åt frambesvärjandet av varandet och samtidigt med en oändligt öm förmåga att visualisera saker och atmosfärer med sinnena. Om man en gång kommer att se på avstånd på samtidens litterära landskap, kommer Ulrich Schachts lyriska och episka verk att fortleva av just detta skäl. Det råder ingen tvekan om det.¹⁴

Den bestående konstnärliga betydelsen av Ulrich Schachts verk är lika ovedersägligt tydlig för journalisten och författarkollegan Alexander Kissler. Han inleder sin födelsedagstext med en kongenial beskrivning av Schachts skratt av och skrattet med honom:

Vad skrattade vi åt när skrattet tog tag i honom? Om det "liberala skitpaket" i den litterära branschen, som Walter Kempowski kunde bli så upphetsad över? Om småföretagarna av samma rang som de som drev sitt ofog i kyrkorna? Om hans fysiska och andliga favoritfiende, kommunismen? Jag vet det inte längre. Men jag vet att vi skrattade mycket när vi träffades.¹⁵

Sedan ställer Kissler den mindre skämtsamma frågan om varför den sinnlige och gladlynte Schacht var så upptagen av "ondskan". Och svarar:

I min Schachtsbok nummer ett, min kropps- och mag-Schacht, "Om snö och historia. Notiser 1983-2011" står vid 10 juni 1991: "Vi måste syssla med onskan för att inte utöva den."¹⁶

Samtidigt namnges temat för Schachts liv, nämligen att "[...] peka ut punkten i historien där anden blev meningslös och den smarta blev ond." Inte som ett konstnärligt spel, utan med en hermeneutisk avsikt: "Så att det inte sker igen."¹⁷

I likhet med Harald Seubert avslutar Alexander Kissler: "[...] Poeten Ulrich Schacht har rätt att leva för evigt i vår språkliga nations pantheon. I sina dikter skrattar han inte, han blir inte arg, han förklarar inte. Den förtätade tiden är hemma i hans dikter:"

*Natten är en ljus tanke i dina
ögon ett rykte utan svek ljus för en
sekund som har tid. Tid. Tid.¹⁸*

Sigrid Damms litterära födelsedagshälsning är några grader varmare när hon pratar om Schacht som författarkollega:

14 Harald Seubert, *Ulrich Schacht – Werk und Wirkung*, in: *Wegmarken und Widerworte...*, 269.

15 Alexander Kissler, *Glut und Gut. Eine Erinnerung an Ulrich Schachts Lachen*, in: *Wegmarken und Widerworte...*, 103ff.

16 Ibid.

17 Ibid. 104.

18 Ibid.

Men mest av allt älskar jag de verser som visar poeten, 'emigranten', i sitt hem i Sverige 'där bröd vin och det / ännu oskrivna ordet' väntar honom.

Sigrid Damm bekänner med Peter Handkes ord: Dessa dikter är "glädjen av ingenting annat än nuet".

[...] Där talas om morgon och kväll, fåglarnas glädjefyllda koloraturer, månen under stjärnorna högt över havet, regndroppar och skepp vid horisonten, färgernas ankomst, kajornas flykt, bruset av popplarna, insekternas dans, vindstilla lövfallet.¹⁹

Allt poeten ser, hör, upplever leder honom till sig själv (och bortom sig själv). Med Ulrich Schachts ord:

En dag då jag visste vem / jag är en dag då jag visste vem / jag skulle bli...

... Jag var ensam. Jag var / hos mig. Jag var den jag träffade.

Sigrid Damm erkänner att hon "[...] läser dessa verser om och om igen med glädje. Och vad som händer med poeten överförs nu till henne, läsaren, nämligen: *Mitt hjärta hänger sig åt ovationer.*"²⁰

Som avslutning på vår ofullständiga skiss av "Schacht som poet" låter vi Harald Seubert säga sitt igen. Det är framför allt Schachts förtjänst att han "[...] gjort naturens autonomi med dess egna lagar läsbar där den undviker mänsklig hybris [...]. Om och om igen drogs han till de isiga områdena i norr, dit där jordens avlägsna taggiga kanter är omisskännliga. Paul Celans dikt om sångerna "sjungande bortom människan" blev en poetologisk maxim för Ulrich Schacht. Detta betyder inte på något sätt att han avstängde sig för det mänskliga och det alltför mänskliga [...]. Han fick det att låta precis där, där det övergår till ett absolut: i kärleksdiktens intimitet och i närmandet till bönen i psalmen."²¹

Med bön och psalm har nu spåret lagts till nästa aspekt av Ulrich Schachts verk och genomslag: spåret till ordens grundare.

¹⁹ Sigrid Damm, *Mein Herz ergeht sich in Ovationen*, in: *Wegmarken und Widerworte...*, 38.

²⁰ Ibid. 39

²¹ Seubert, *Werk und Wirkung*, in: *Wegmarken und Widerworte...*, 270.

"Under seglet på ett skepp" - Ordens grundare

Jag har redan nämnt motiven bakom ordens grundande och några av de kontextuella referenserna. Nu vill vi undersöka bakgrunden till denna nya evangelisk-kommunitära skapelse med Schachts egna ord.

Den 13 oktober 2017, ett år före sin död, höll storkomturen, *broder Ulrich von Wismar*, under rubriken "Under seglet på ett skepp", stående med auktoritet och koncentration vid ambon i Erfurts Augustinerklosterkyrka, "ett principiellt tal på 30årsdagen efter grundandet av St. Georgsorden" med heligt allvar och ett okynligt leende.²² Underrubriken var "*Kallelse. Ledning. Tillit*", och med en klar, klangfull röst angav han syftet med detta tal: *Om S:t Georgsordens andliga karaktär och dess följder för tjänande, nuvarande problem och framtida uppgifter.*

Här bör det påpekas att broder Ulrich redan en gång hade skrivit en slags principiell text. Redan 1996 hade "Riktlinjer för ordens politik" formulerats, vilka brödrskapet försökte beskriva "[...] som ett aktivt frö till den nödvändiga processen att på nytt göra det återförenade Tyskland kristet"²³. Detta utkast markerat "konfidentiellt" dök upp igen 2021. Vi noterade det vid sommarkonventet i Drübeck-klostret. Den närmare läsningen och den interna diskussionen av "riktlinjerna" återstår fortfarande. Några av de innehållsligt viktigaste punkterna i denna jämförelsevis tidiga text finner vi i Ulrichs "Principiella tal".

Talet inleds med en dramatisk och färgstark beskrivning av en kyrkohistorisk händelse, som den nordtyskt influerade Schacht, som valt att ha Sverige som sitt hemland, sorterar in i (hjälp)funktionen hos en (frälsnings-)nödvändig föregångare till St Georgs brödrskap: Grundandet av den Tyska orden under högmedeltiden, i den del av världen som kristna och muslimer kallade och fortfarande kallar "det heliga landet". Det låter så här hos honom:

Palästina i slutet av augusti 1189: Utanför portarna till staden Akko i Haifabukten händer något märkligt: en liten, utmattad grupp korsfarare anländer för att återta den vapenförsedda fästningen som är i muslimska händer, ett bålverk mot kristendomen. De nu belägrade erövrarna, som är vida överlägsna som krigare, är ändå helt överraskade, och även om staden och fästningen inte besegras omedelbart - så är tiden inne 1191! Staden faller och kampen är grym: döda och skadade kan knappast räknas, även bland korsfararna är döende och lidande en blodig verklighet och man ropar på hjälp, för att tvätta sår, minska smärta och vara nära de döende. Och de som ropar på hjälp blir hjälpta: medborgare i Bremen och Lübeck, köpmän som kommit till det heliga landet i korstågens spår och deras arméer av riddare och soldater organiserar hjälparbetet: tält, förbandsmaterial, mat, själavård.

²² Ulrich Schacht, *Berufung, Führung, Vertrauen*. 13.10.2017, opublicerat manus, genom författaren.

²³ Ulrich Schacht, *Leitlinien zur Ordenspolitik*, uppdaterad upplaga av det av ordenskapitlet vid XI. Konventet den 21 november 1996 godkända utkastet av storkomturen; bevarat av Br. Manfred von Wittenburg – överlämnat till storkomturen, Br. Thomas von Neukirchen, sommarkonventet SGO, i Drübecks kloster, 04.07.2021.

Beskrivningen av det sociala och professionella ursprunget till de män som ägnat sig åt dessa diakonala gärningar i det heliga landet är uppenbarligen särskilt viktig för talaren i hans undervisning av de uppmärksamt lyssnande bröderna (inte bara på en nationell nostalgi):

De är i adelns ögon medborgare, i prästernas lekmän, men vad som sker genom dem, vilket snart kommer att visa sig, är mer än vad som ser ut som endast praktiska handlingar. Det kan uppenbarligen ses som den av Gud i "det inre utsedda och smorda" kallelsen, som Luther formulerade det 1523 i sin lilla predikan om "den kristna församlingen", som inte bryr sig om dag, timme och plats, eftersom, fortsatte Luther: "i ett sådant fall ser en kristen i broderskärlek den fattiga utsatta själens nöd och väntar inte på order eller brev från furstar eller biskopar." [...]

Jag hoppar över ett avsnitt och låter broder Ulrich ta till orda:

Det är den historiska utvecklingsprocessen för "Ordo Hospitalis Sanctae Mariae Theutonicum Jherusalem", snart och till denna dag kallad "Tyska Orden", som tecknas i starka bilder, [som äger rum här]. Och det var ingen mindre än Bernhard von Clairvaux som skisserade och legitimerade denna nya typ av orden, vare sig det var tempelriddare, johanniter eller Tyska orden, i sitt arbete "De laudae novae militiae" (Om lovprisning av det nya riddarskapet) [...]: utan att begära egendom, ära eller prakt, men hålla fast vid buden om lydnad, fattigdom och kyskhet.

Storkomtur, broder Ulrich från Wismar, som föreläste klart och engagerat, gick nu in på den äldsta historieskrivning om ordnar som kommit till oss, från mitten av 1200-talet, innan han avslutade den första delen av sitt högtidstal:

Utan att här kunna eller vilja följa ordens historia i detalj, låt oss resonera på dåtidens tyska var och genom vilka det konkret började för mer än åttahundra år sedan, och vad som, med dess andliga utlöpare och gestaltande energier fortfarande för tre decennier sedan rört oss och djupt format vår ordensregel och ordningsförfattning. Det handlar om information om en till synes rent teknisk skyddsanordning genom "ett antal kristna från Bremen och Lübeck", som blev en meningsfull metafor som bar genom tiden, och en symbolisk bild av aktiv tro i en svår, troshotande tid, som om det vore vår egen. [...] [Det är vår tid] som behöver återupptäcka sådana skyddsåtgärder:

"under seglet på ett skepp, som man kallar en kogg".

Det som på ett överväldigande sätt grep honom, ordens grundare, "[...] för tre decennier sedan och djupt präglade honom ända till ordensregel och ordensförfattning", fyllde också mig med förvåning - redan sommaren 2002, när Ulrich Schacht överlämnade utkastet till ordensregel och ordensförfattning till mig vid mitt första besök på hans dåvarande svenska asyl i Krokens dalgång. I april samma år ordnade brödrskapet för första gången ett möte i Zinzendorfhaus i Neudietendorf. På den tiden var jag direktor för Evangeliska Akademien i Thüringen, som var baserad där. Ulrich bad mig ta med mig en kopia av texterna till min sommarvistelse i Virserum, vid Ramsebosjön, och titta närmare på bestämmelserna i ingressen till författningen och på formuleringen av och funktionen för en "Spiritual" (andlig ledare) som hittills endast har beskrivits grovt i § 2.

För: Denna funktion hade han tänkt för mig, vilket han avslöjade för mig med ett glatt skratt och en kraftig klapp på axeln. Därför skulle det vara mer än praktiskt om vi även "samskrev" en del här. Invändning var meningslös. Och så bejakade jag hans glada, temperamentsfulla önskemål. Mina textförslag accepterades och antogs den 1 december 2002. Och året därpå utnämnde storkomtur mig med komturkapitlets samtycke till ordens andliga ledare (Spiritual). Detta föregicks av ett detaljerat samtal på Pflugensberg i Eisenach, säte för Thüringens dåvarande kyrkoledning, som broder Ulrich, broder Siegmund Faust (...von Dohna, dåvarande ordenskanslern) och jag hade med Thüringens landsbiskop Christoph Kähler.

Mer än av författningen fascinerades jag av ordalydelsen i ordensregeln första gången jag läste den. Här, föreföll det mig, var den kongeniale teologen verksam i poeten Schacht. I nästa (avslutande) avsnitt kommer jag än en gång att se närmare på den "lutherska inspirationskällan".

Men låt oss först ta en titt på det andra avsnittet av hans principiella tal från 2017. Här utgår ordens grundare ifrån de konkreta händelserna vid grundandet av orden och låter dem bli levande för oss. Eftersom några av grundarens avsikter kommer fram här, citerar jag detta avsnitt nästan oavkortat:

En fredag på senhösten 1987 lämnar sex inte så unga män i två bilar med visst tidsavstånd hansestaden Hamburg med riktning mot Danmark, för att senare samma kväll mötas vid ett vägskafl på den danska ön Falster:

Mötesplatsen är noggrant kartlagd, en blinkande signal med bilstrålkastarna har man kommit överens om - väderprognosen har aviserat tjock dimma och målet är ett avlägset semesterhus i den lilla semesterorten Marielyst.

[...] Till historien om denna plats med det klingande namnet hör också det faktum att Franz Kafka en gång nådde den, men, förskräckt över det fuktiga och dimmiga havsklimatet, nästan tog till flykten och lämnade den hastigt.

Det råder ingen tvekan om att den drygt handfull [av dessa] män, varav tre kommer från hansestaden Wismar, en från Wittenburg i Mecklenburg, en från Berlin och en från Niedersachsen, är konspiratoriska och träffas av skäl som de tror sig känna till. Scenen på mötesplatsen på en övergiven landsväg mellan färjehamnen i Gedser och öns huvudstad, Nykøbing, passar för film:

Det väntande fordonet tar täten utan att de som åker med det lämnar det. Den lilla kolonnen försvinner in i en spöklik labyrint av stigar bland hus övergivna av semesterfirare. Först vid det hyrda fritidshuset hälsar man på varandra: Preludium av Franz Liszt hörs från ett av fordonen.

En liten svart banderoll med en kristen symbol hänger snart över dörren till trähuset: byggnaden är tagen i anspråk som fälthögkvarter, alla inblandade är icke-adliga medborgare och lekmän med djup oro för tillståndet i nationen och kyrkorna, och ingen av dem anar att något precis börjat, nästan "under seglet på ett skepp" - några kom över land, men andra kom med fartyg: nämligen att en riddarorden i protestantisk stil i slutet av 1900-talet grundas i den Tyska ordens efterföljd, som man hade mer aning än kunskap om.

Allt verkar fortfarande bli en nostalgisk kostymfest. Man förlitar sig på den anakronistiska kategorin förtjänstadel, på olivgröna kläder och rang och titlar som låter museala. Endast inriktningen är rätt: mot tidens aggressiva materialism och sekularism, vare sig den framträder i västlig eller östlig form.

[...] Kristendomen borde och måste bli stark igen, tänker och säger de män som inte längre är fullt så unga. Bön och gudstjänst är därför en självklarhet för dem. Inget konvent utan gudstjänst och bön. Eden avläggs med en kopia av Karl den Stores svärd: Det betyder att det kristna västerlandet är både program och gudfader.

Denna orden utformades i historiserande gestalt och form till en början nära det riddarmilitära och kallade sig, p g a ursprung, som rörde flertalet av dess stiftande medlemmar: Ivenack-Orden, efter namnet på en plats i Mecklenburg, som gjort de tusenåriga ekarna särskilt berömda för landskapet och till en symbol för synlig styrka och oförstörbar kraft. Orden förvandlades bara några år senare, genom Guds gåva, nämligen tysk enhet på tysk mark, närmare bestämt i landskyrkan i Mecklenburg och med aktiv hjälp av den dåvarande landsbiskopen Beste och ansvarige landssuperintendenten Schmidt, till detta brödraskap, som nu också genom sitt namn, som förslagits av biskopen, är knutet till St Georg[...].

Men också detaljerna i historien om vårt brödraskap, som mycket medvetet anslutit sig till den stridbara traditionen från den Tyska orden, visas i ingressen till ordensförfattningen, och detta trettioårsjubileum som vi firar vid detta konvent - i en andra festakt, efter det första fruktbara och vänliga mötet med danska teologer under generös ledning av prof. Eberhard Harbsmeier på försommaren i det danska Løgumkloster - behöver naturligtvis inte heller förklaras här [...].

Broder Ulrich hänvisar här till brödraskapets "jubileumsåterträff" på dansk luthersk mark under flera dagar samma år 2017. Från 9 till 12 juni 2017 kunde bröderna njuta av ett festligt konvent i de imponerande rummen i f.d. cistercienserklostret Løgum. Dagarna i Danmark hade temat: *...och utöva gott riddarskap. Bernhard von Clairvaux och Martin Luther - en teologisk dialog och dess aktuella konsekvenser.*

Fem år tidigare, i slutet av 2012, hade brödraskapet tacksamt sett tillbaka på tjugofem år av gemenskap. XLII. (42:a) Jubileumskonventet ägde rum från den 16:e till den 18:e november 2012 i Augustinerklostret i Erfurt och tog upp ordens självvalda uppgift: "Meningen med ett liv i gemenskap. Tradition – Symbolik – Uppdrag". Bidragen från detta konvent samlades under titeln "Tjäna varandra... Det evangeliska brödraskapet St. Georgsorden" i en rikt illustrerad jubileumsbroschyr Under rubriken "Slavarnas bön, de frias bön" har Ulrich Schacht visat bönsens fundamentala betydelsen för vårt brödraskap och för kyrkan med hänvisning till den franske författaren, filosofen och katolske reformatorn Léon Bloy (1846-1917) och till vårt evangeliska "ordenshelgon" Dietrich Bonhoeffer. Jag tog med mig några exemplar av denna 2014 på eget förlag utgivna publikation för att titta på.

Men tillbaka till broder Ulrichs principiella tal i oktober 2017.

Efter historiemålningen från det heliga landet och den levande beskrivningen av historiska fakta, fiktioner och innehållsliga slutsatser av ordens grundande i Danmark, kom broder Ulrich att tala om vad han i början hade kallat det avsedda syftet:

[...] S:t Georgsordens andliga karaktär och dess följder för tjänandet, nuvarande problem och framtida uppgifter.

Detta leder oss slutligen till Ulrich Schacht som en inspirerad inspiratör, en andlig och teologisk stimulator:

"Om inte Herren bygger huset" - den lutherske inspiratören

Jag har uttryckligen och medvetet utnämnt broder Ulrich till en luthersk inspirationskälla. Det avser inte bara hans biografiskt-konfessionella karaktär sedan barndomen och ungdomen i den lutherska landskyrkan i Mecklenburg och hans uppskattning av reformatorn, utan också hans "lutherska" temperament.

Vi känner Martin Luther från många autentiska texter, men också från beskrivningar av honom av hans samtida, hans känslomässiga spännvidd, polariserande kraft och ambivalens: dessa sträckte sig från ömhet till darrande av ilska, från impulsivt till kontemplativt, från stor munterhet till häftig stridslystnad. Ulrich Schacht var inte olik sin förebild Luther. Ulrichs vän och kollega Heimo Schwilk tillägnade honom en imponerande biografi med titeln: "Luther. Guds vrede". Ibland jämfördes Ulrich med den "arge" Luther. Även om det inte var en komplimang, så njöt han av det!

Det polariserande, militanta inslaget, den skarpt formulerade motsättningen mellan "gott" och "ont", "djävul" och "Gud", "världen" och "Guds rike", "frihet" och "slaveri", "sekularisering" och "helig gemenskap"..., en polemisk polaritet som återfinns i Luthers person och verk, finns också i en rad tal och skrifter av den "lutherska inspirationskällan" Ulrich Schacht.

I 1996 års "Riktlinjer för ordens politik" kan vi se detta militanta element, denna (nästan) manikeiska polemik. Det växer fram ur broder Ulrichs lidande och ilska över en utveckling i "västerlandet" som han i första hand uppfattar som en nedgång för värderingar, ekonomi och samhälle, och framför allt i landet han älskade: det återförenade Tyskland. För honom är demokratisk och konstitutionell förnyelse faktiskt otänkbar utan att landet blir kristet igen. Därför sa han programmatiskt: *Behovet av att göra hela nationen kristen igen är ett resultat av konsekvenserna av två våldsamma former av radikal materialism som i decennier i det delade Tyskland förstört alla värden: kommunist-ateistisk i SED-diktaturen, konsumentist-ateistisk i Västtyskland. Dessutom har de offentligt framträdande eliterna i båda delarna av Tyskland, i öst sedan 1945 och även i väst sedan 1968, i stor utsträckning, varit marxistiska eller ny marxistiska och därmed avgjort antikristna.*

I sin kritik av dessa "offentligt framträdande eliter" var broder Ulrich ibland svår att bromsa. Likt Gamla testamentets undergångsprofetior och lutherska straffpredikningar såg han i dem *"[...] de avgörande anhängarna och förmånstagarna av denna sociala miljö, som är lika fientlig mot frihet när det gäller regleringspolitiken som den är katastrofal i termer av social- och finanspolitik. Dessa står dessutom för avgjort antikristna värden, då de propagerar för egoistiskt självförverkligande och ideologier gällande obegränsade ekonomiska och tekniska framsteg."*

De skulle (och med det hade han i åtanke vissa talesmän för 1968 års revolt i politik och media) *"[...] tävla under den gränslösa liberalismens demagogiska flagga, som vid närmare granskning dock bara står för friheten hos en gränslöst cynisk samhällsuppfattning, som låter klyftan mellan fattig och rik, rätt och fel växa allt mer."*

Det centrala begreppet för vår konferens här i Båstad förekommer knappast i texterna från 1996 och 2017, bara i "det principiella talet". Här i sammanhang med vad han kallade "broderskapets inriktning", dvs *mot tidens aggressiva materialism och sekularism, vare sig i västlig eller östlig form.*

Sålunda framträder "sekularisering" i Ulrich Schachts verk som en synonym till "sekularism", som den katastrofala dynamik som går mot de försök att göra folket kristet han efterlyser. Den har lett till en ensidig, vänsterliberal politisering och teologisk harmlöshet hos stora delar av EKD:s ledning. Därför välkomnade han med eftertryck EKD:s missionssynod 1999 i Leipzig, som med Eberhard Jüngels lysande tal tycktes öppna dörren som ledde långt vidare – och det betydde: in i att åter göra Tyskland och Europa kristet.

Dock var det en skillnad mellan broder Ulrich och missionsteologer som Eberhard Jüngel, Friedrich Gogarten eller till och med den "sene" Bonhoeffer. Dessa (särskilt Gogarten) hade föreslagit en viktig distinktion: Det gäller att skilja mellan "sekularism" (som en farlig världslig storhetsvansinnets ideologi) och "sekularitet" (som en legitim livshållning som växer fram ur den bibliska förkunnelsen, "[...] att i alla viktiga frågor komma till rätta med sig själv utan hjälp av arbetshypotesen Gud", Dietrich Bonhoeffer).

Ulrich Schacht tvistade med den "moderna människan" och citerade gärna (så också i slutet av sitt principiella tal) den "tidige" Bonhoeffer, som i sitt etikfragment inte kritiserade den moderna människans "sekularitet" hos hans (och vår) samtida, utan snarare den (ganska igenkännbara) "västerländska gudlösheten". Broder Ulrich har denna destruktiva "sekularism" i åtanke. Och med den en "religion utifrån fiendskap mot Gud", som Bonhoeffer gisslade med ett uttrycksfullt språk. En gudlöshet, som "på grund av förlusten av den enhet som skapats av Jesus Kristus" var levd nihilism som själv "står inför ingenting".²⁴

Mot denna bakgrund är det inte förvånande att en formulering som "vänster"-Berlinbiskopen Wolfgang Huber hade fört fram i världen fick stort bifall från vår storkomtur. I ett tal i mars 2000 uttalade Huber: "Vi svarade på samhällets sekulariseringsprocess med kyrkans **självsekularisering**."²⁵

24 Dietrich Bonhoeffer, Ethik-Fragment, här citerat efter Ulrich Schacht, *Wenn Gott Geschichte macht! 1989 contra 1789*, i samlingsbandet GEORGIANA 1 med samma namn, utgivet av Ulrich Schacht och Thomas A. Seidel, Leipzig 2015, 58/59.

25 Wolfgang Huber, Tal från 29.03.2000 under rubriken „Kirche in der Zeitenwende. Vorschläge zur Reform der Kirche“ i Hamburger Übersee-Club, siehe: www.ueberseeclub.de

På denna punkt var de konservativa och liberala lutheranerna, Schacht och Huber, överens: kyrkornas självsektulariseringsprocess skulle och ska tydligt analyseras och övervinnas med missionens kraft. Precis på det sätt som Huber ännu en gång hade preciserat med tydlig kritik av sin egen evangeliska kyrka i Braunschweig 2005: "Den postmoderna upplösningen av alla meta-berättelser finner kyrkorna i ett tillstånd som man utan att överdriva kan beskriva som ett tillstånd av troskris. **I kölvattnet av en allmän sekulariseringsprocess har särskilt de evangeliska kyrkorna kapitulerat för tendenser till självsektularisering.** De saknar ofta koncentration på vad enbart de kan representera: en orientering mot Guds verklighet och tillit till Guds framtid."²⁶

I avsnitten 3 till 5 i sitt principiella tal uppmanar broder Ulrich oss till denna *orientering om Guds verklighet och tillit till hans framtid*. Hans reflektion kretsar här kring begreppen *bön, kallelse och tjänst*. Broder Ulrich citat:

*Vad dessa två skisser av hur en orden startas egentligen handlar om är något helt annat, mycket väsentligare: det handlar om upplevelsen av den **kallelse**, som var och en av oss har haft i och med orden: kallelsen att träda i dess tjänst, vid en tidpunkt, som vi inte bestämmer själva och som vi inte känner till, eftersom vi inte bestämmer den själva, när den kommer att bli verklig och verksam, [...] . Men kallelseförfarandet, som avses här, är [...] i grunden något som går långt utöver varje individ. Rudolf Bultmann har satt denna dimension på formel: "Kyrkan' är gemenskapen för dem som kallats av Gud" [...]*

För att tydliggöra kallelsens dynamik och betydelse i och för brödrskapet, i och för kyrkan och världen hänvisar Ulrich till Jonas kallelse och framför allt till Mose kallelse i 2 Mosebok 3 och 4. I slutet av sin tolkning av denna bibliska nyckeltext kommer han till slutsatsen:

*Så utsäger Gud alltså det en gång för alla giltiga när det gäller Guds makt på de maktlösas vägnar, mot maktens cyniker, djävulens räddare, de långt ifrån ödmjuka spridarna av högmod: "**Jag kommer att vara vad jag kommer att vara.**"*

Att bli kallad på detta speciella sätt innebär alltså att acceptera denna och ingen annan visshet och anta uppdraget, man är kallad till, i den grad man har elementär tillit till den Guds verksamhet som är oberoende av värld och tid, vilket är den enda chansen i denna värld, i vilken man är kallad att handla [...] när kallelsen blir följden.

I det fjärde avsnittet av talet beskriver han människor som kallas av Gud på detta sätt, som "lyckliga blinda":

Så leds vi inte bara in i kallelsen som lyckliga blinda, utan också genom den in i den: bit för bit, etapp för etapp, form för form. Det är en livslång process. som hoppas först och sist på ett enda: nåden att kunna gå den vägen. Härifrån uppstår dock gestaltningar av sig själva [...]

²⁶ Wolfgang Huber, Tal vid aftonmötet i Braunschweig den 17.1.2005, se: ["evangelisch - profiliert - wertvoll" – EKD](#)

"Gestaltningar", medger han, "[...] som varken kan kopiera eller imitera brödernas och systrarnas härliga himmel, platsen för Guds nåd [...], men i alla fall uppnå något som liknar inspirerade avspeglings." Vilka former och gestaltningar avser han med det? Först och främst de som han själv formulerat: *ordensreglerna och ordensförfattningarna.*

Ordningsregler och ordensförfattningar, också de för vårt brödraskap, närs av denna källa. Det är bara de som är grund för dess legitimitet, som dock inte förverkligas i tillämpandet av ett banalt kontrakt, av en teknisk konstruktion: som om vi drack direkt ur en vattenkran, som vi kan öppna och stänga av som vi vill.

Det visar sig alltid bara vara vad det måste vara, om det vill vara och förbli giltigt: just som en inspirerad återspeglings av den ordning, som som en ofrånkomlig uppgift enbart tjänar syftet med det av Gud avsedda målet för kallelsen [...].

Ordensreglerna och ordensförfattningen är därmed aldrig program för självförverkligande för de män eller kvinnor som har underkastat i stor tillit till avspeglings av den andliga källa, från vilken de kommer. Det är inte ens en plikt att tjäna - det är en begäran att få tjäna!

Alla kristna ordnar och gemenskaper är bekanta med "[...] en sådan dubbel erfarenhet, som börda och kunskap i lika mått, hur skulle det kunna vara annorlunda med tanke på våra näst sista förmågor att uppfylla himlens normer, om vi så vill." För att förklara denna dubbla erfarenhet och den "bildning" som följer av den, hänvisar han till ordensregeln för den ekumeniska komuniteten Taize.

Jag har redan nämnt att jag märkte den speciella kraften i ordalydelsen (i synnerhet) i ordensregeln redan 2002, när jag först läste den (i Kroken). (Den fastställdes i komturkapitlet den 7 november 1998, vid den tidpunkt då brödraskapet var verksamt i Hohenkirchen.) Ni hittar dessa texter i vår timbok, som vi också använder här för våra böner.

I avsnitt II i ordensregeln görs en utläggning av de s k "evangeliska råden" (de bibliska principerna för nästan varje gemenskap och orden i kristenheten) "fattigdom", "kyskhet", "lydnad".

Det evangeliska brödraskapet av St. Georgsorden står inte bara i traditionen från för-protestantiska kyrkliga gemenskapsformer som den Tyska orden, utan också i traditionen från protestantisk kritik av sådana modeller för hur kristen tro ska levast och omvittnas i gemenskap.

Detta innebär att medlemmarnas eget engagemang för fattigdom inte kräver radikal egendomslöshet, lydnad kräver inte underkastelse utan eget samvete och kyskhet inte ett liv utan sexualitet eller i celibat.

Det betyder dock att kyskhet erkänns som andlig och fysisk trohet, fattigdom som ett grundläggande förkastande av materialism och lydnad en kristen ordningsprincip, erkänd och levd som en bindande utmaning.

Precis som Dietrich Bonhoeffers lilla bok "Liv i gemenskap" (1939) inte bara återspeglar hans kommunitets-erfarenheter under tiden i Finkenwalder Predigerseminar, utan också ger insikter och förslag för kristen existens då och nu, borde denna av Ulrich Schacht gjorda anpassning av de "evangeliska råden" i St.Georgsbrödraskapets ordensregel definitivt ge inspiration till och orientering för handling - för enskilda kristna, för andliga gemenskaper och naturligtvis också för Jesu Kristi Kyrka i tider av påtvingad sekularisering - i Sverige, Tyskland och på andra håll...

I det femte och sista avsnittet av sitt principiella tal säger broder Ulrich ödmjukt och tacksamt:

Efter trettio års existens finns det till en början bara en insikt vad gäller balansen i det hittills utförda arbetet. Det är oöverträffat formulerat i den första versen i Psalm 127: "Om inte Herren bygger huset, arbetar de som bygger det förgäves."
Ordens grundare vet bäst, men de som kommit senare kan också sjunga denna sång: Varje gång vi glömde denna vers och dess vishet i framgångens berusning eller i spekulativa drömmar, blev vi alltid förr eller senare påmind om inte bara att den existerar, utan att den också pekar på något: Guds makt och vår förmåtenhet! Och vid denna återkommande tidpunkt i vårt ordensliv [...] lärde vi oss en andra sak: ödmjukhetens tröstande, helande och hjälpande kraft, som först och sist inte är något annat än de utmattades nödvändiga tillit till Guds outtömliga kraft.

[Gud] som visste vad han skulle säga till Mose i svaghetens ögonblick: "Jag ska bli den jag ska bli". Så att denne Mose, och vi genom honom, kunde uppleva: "Jag vill vara med dig!"

Detta gudomliga "att-vara-med-dig", den intill slutet oförstörbara, oändliga tryggheten, utgjorde källan till friheten för poeten, grundaren av en religiös orden och den lutherska inspirationskällan Ulrich Schacht.

I sina anteckningar "Om snö och historia" formulerade han detta magnifikt - en bekännelse, från 11 januari 1988, en "fri bekännelse" som kan ge oss livsorientering och trosgrund i alla tider, och därmed naturligtvis också i tider av påtvingad sekularisering:

Frihetens källa.

Gud överlämnar mig, utrustad med *mitt* livs spel-rum,
till *sitt* varas frihet.

Frihetens *mening* i mitt liv ligger alltså inte framför,
den står bakom mig.

Jag kan inte nå den som ett självpålagt mål;
men jag kan utgå från den
som från en oföränderlig grund.